Schriftelijke vragen op grond van het Reglement van Orde, artikel 43

Datum: 14 juli 2026

Betreft: Actief toezicht Spreidingswet en bestuurlijke opstelling van het college

Zaak- en stuknummer: 2026071419611/26ZG044529

Geacht college,

De fracties van Forum voor Democratie (FVD) en de Partij voor de Vrijheid (PVV) hebben kennisgenomen van de berichtgeving in diverse media over het besluit van de minister van Asiel en Migratie om de gemeente Achtkarspelen onder actief toezicht (trede 3) te plaatsen in het kader van de Spreidingswet. De fracties vinden het opmerkelijk dat zij deze ontwikkelingen via de media moesten vernemen.

De minister heeft vastgesteld dat sprake is van taakverwaarlozing en aangekondigd een bestuurlijk gesprek met het college van B&W te willen voeren waarin afspraken moeten worden gemaakt over de acties en termijnen die volgens het ministerie noodzakelijk zijn om alsnog aan de wettelijke taak te voldoen.

Gelet op de maatschappelijke impact van dit dossier en de kaderstellende rol van de gemeenteraad wensen de fracties duidelijkheid te verkrijgen over de bestuurlijke opstelling van het college en de wijze waarop het college de belangen van de inwoners van Achtkarspelen zal vertegenwoordigen. Daarnaast willen de fracties voorkomen dat gedurende het reces belangrijke stappen worden gezet zonder dat de gemeenteraad hierin is meegenomen en de raad achteraf met voldongen feiten wordt geconfronteerd.

Vragen

1. Kan het college bevestigen dat de berichtgeving in de media over de plaatsing van Achtkarspelen onder actief toezicht feitelijk juist is? Zo nee, op welke onderdelen niet?
2. Op welke onderdelen is volgens het college verschil van inzicht ontstaan tussen de gemeente en het ministerie?
3. De minister concludeert dat sprake is van taakverwaarlozing. Deelt het college deze kwalificatie? Zo nee, waarom niet?
4. Welke concrete argumenten zal het college tijdens het aangekondigde bestuurlijke overleg naar voren brengen om het standpunt van Achtkarspelen toe te lichten?
5. Is het college voornemens tijdens het bestuurlijke overleg uitsluitend kennis te nemen van de verwachtingen van het ministerie of zal het actief het standpunt van de gemeenteraad (namelijk: geen opvang van AMV's) blijven verdedigen?
6. Kan het college toezeggen dat tijdens het bestuurlijk overleg geen bestuurlijke toezeggingen worden gedaan die de beleidsruimte van de gemeenteraad beperken voordat de raad zich hierover heeft kunnen uitspreken?

7. Is het college bereid de gemeenteraad direct na afloop van het bestuurlijk overleg schriftelijk te informeren over hetgeen is besproken, de ingenomen standpunten en eventuele vervolgafspraken?
8. Welke besluiten kan het college zelfstandig nemen en voor welke besluiten is de gemeenteraad bevoegd?
9. Heeft het college inmiddels onderzocht welke bestuurlijke en juridische mogelijkheden bestaan om zich tegen verdere uitvoering van de Spreidingswet te verzetten? Zo ja, welke mogelijkheden zijn daarbij in beeld?
10. Is het college bereid daarbij alle beschikbare bestuurlijke en juridische mogelijkheden te benutten om uitvoering te blijven geven aan het eerder door de gemeenteraad ingenomen standpunt om geen opvang van AMV's te realiseren?
11. Is het college met ons van mening dat het Rijk de afgelopen decennia onvoldoende effectieve maatregelen heeft genomen om de instroom van asielzoekers substantieel terug te dringen? Graag een gemotiveerd antwoord.
12. Deelt het college de opvatting dat juist het uitblijven van effectieve maatregelen aan de voorkant ertoe leidt dat gemeenten steeds vaker worden geconfronteerd met opvangopgaven waarvoor lokaal weinig draagvlak bestaat?
13. Is het college met ons van mening dat, wanneer het Rijk de asielinstroom onvoldoende weet te beperken, het maatschappelijk verzet tegen nieuwe opvanglocaties qua omvang en aard verder zal toenemen?
14. Op welke wijze betrekt het college deze maatschappelijke ontwikkelingen bij zijn bestuurlijke afwegingen richting het ministerie?
15. Is het college met ons van mening dat het als vertegenwoordiger van de inwoners van Achtkarspelen primair gehouden is de belangen en wensen van de eigen inwoners te verdedigen wanneer deze botsen met wensen van het Rijk? Zo ja, hoe geeft het college hier concreet invulling aan?
16. Is het college bereid zich maximaal in te zetten om verdere asielopvang binnen Achtkarspelen te voorkomen zolang daarvoor onder de bevolking onvoldoende maatschappelijk draagvlak bestaat en daarbij, indien noodzakelijk, ook de confrontatie met het Rijk aan te gaan (naar het voorbeeld van gemeente Westland) om de belangen van de inwoners van Achtkarspelen te verdedigen?
17. Heeft het college contact met andere gemeenten die eveneens onder actief toezicht zijn geplaatst of verwachten daar binnenkort onder te vallen? Zo nee, waarom niet? Zo ja, met welk doel?
18. Is het college bereid actief samenwerking te zoeken met andere gemeenten die zich verzetten tegen (verdere) uitvoering van de Spreidingswet, om gezamenlijk richting het kabinet op te trekken en kenbaar te maken dat de grenzen van de gemeentelijke uitvoerbaarheid en het maatschappelijk draagvlak zijn bereikt?
19. Deelt het college de opvatting dat wanneer een substantieel aantal gemeenten uitvoering aan de Spreidingswet blijft weigeren, de feitelijke mogelijkheden van het Rijk om door middel van interbestuurlijk toezicht of indeplaatsstelling alle betrokken gemeenten tot uitvoering te dwingen beperkt zijn en dit aanleiding zou moeten zijn voor het kabinet om de uitvoerbaarheid van de Spreidingswet te heroverwegen en daarmee genoodzaakt is wezenlijke stappen te zetten om de nationale instroom van vluchtelingen te beperken? Graag een toelichting.

Namens de fracties van Forum voor Democratie en de Partij voor de Vrijheid,

Esther Liano, fractievoorzitter FVD

Jeffrey Graansma, fractievoorzitter PVV